

МАТЕРІАЛИ міжнародної науково- практичної конференції «ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАГРОЗИ ДЛЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗЕЛЕНОЇ УГОДИ»

21-22 травня 2026 р.
Київ-2026

Leibniz Institute of Agricultural Development
in Transition Economies

Latvia University
of Life Sciences
and Technologies

WARSAW
UNIVERSITY
OF LIFE SCIENCES

SUA
Slovak University
of Agriculture
in Nitra

WEIHENSTEPHAN · TRIESDORF
University of Applied Sciences

SNAU
University that
studies life

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЛЕЙБНИЦ-ІНСТИТУТ АГРАРНОГО РОЗВИТКУ
В КРАЇНАХ З ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ (НІМЕЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК ВАЙСНШТЕФАН-ТРИЗДОРФ (НІМЕЧЧИНА)
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУК ПРО ЖИТТЯ (ПОЛЬЩА)
СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРИ (СЛОВАЧЧИНА)
ЛАТВІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУК ПРО ЖИТТЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ (ЛАТВІЯ)
ШВЕДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТУ АГРАРНИХ НАУК (ШВЕЦІЯ)
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ОЛЕСЯ ГОНЧАРА
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет аграрного менеджменту

Кафедра адміністративного менеджменту та
зовнішньоекономічної діяльності

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАГРОЗИ ДЛЯ
АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ
В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗЕЛЕНОЇ УГОДИ»**

21-22 травня 2026 р.

Київ
НУБіП України
2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 НОВА СПІЛЬНА АГРАРНА ПОЛІТИКА ЄС: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

ЯРОШКО М., БАЛАНОВСЬКА Т. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ АГРАРНОЮ СФЕРОЮ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС НА 2028-2034 РОКИ	15
VOITENKO L., USHCHARIVSKA T., PROKORCHUK N., AVARBARCHUK L. BRIDGING THE GAP: METHODOLOGICAL DISCREPANCIES AND A BOTTOM-UP SOLUTION FOR IMPLEMENTATION THE NITRATES DIRECTIVE IN UKRAINE	19
АРБУЗОВА Т. ТРАНСФОРМАЦІЯ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС: КЛЮЧОВІ ПРІОРИТЕТИ ТА ІМПЛІКАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ	23
ЧУМАЧЕНКО О., ГУНЬКО Л., КОРБУТ Н. РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН У ДЕРЖАВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В КОНТЕКСТІ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ	27
ЦЕРІНГ Є., ФАЙЧУК О. ІНСТИТУЦІЙНА ТА ЕКОНОМІЧНА АДАПТАЦІЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ З ДОСВІДОМ ПОЛЬЩІ	32
ПОНОМАРЕНКО Т., ТКАЧУК В. АДАПТАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ НОВОЇ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС У ТРАНСФОРМАЦІЇ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ	36
СОКОЛЬСЬКА Т. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТРАНСФОРМАЦІЄЮ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗЕЛЕНОЇ УГОДИ	41
ПОЛЩУК С., БІЛІК О. ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У РЕАЛІЗАЦІЇ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	45
МАКАРЧУК О., РУДЬ А. ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ ДО РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	48
КЛИМЕНКО М., ДІБРОВА Л. ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ЦІНОВИМИ РИЗИКАМИ АГРАРНОГО РИНКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗЕЛЕНОЇ УГОДИ	50
ЙОЄНКО М., КОВАЛЕНКО Н. ОЦІНКА МОЖЛИВОСТЕЙ ОТРИМАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ВИГОДИ ВІД АГРАРНИХ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ	54
ПОПОВА О. РЕФОРМУВАННЯ САП ЄС У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ	56
ІВЛЄВА В. СПІЛЬНА АГРАРНА ПОЛІТИКА ЄС: ІНСТРУМЕНТИ ЗЕЛЕНОГО ПЕРЕХОДУ ТА АДАПТАЦІЯ УКРАЇНИ	59
ТЕРЛЕЦЬКА М., ДРАМАРЕЦЬКА К. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІКИ ЗАМКНУТОГО ЦИКЛУ: ВИКЛИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗЕЛЕНОЇ УГОДИ	62
КУЧЕР Т., ПАНЧУК Т. ОПТИМІЗАЦІЯ ХІМІЧНОГО ЗАХИСТУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В КОНТЕКСТІ ВИМОГ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗЕЛЕНОЇ УГОДИ	65
ЗВАРУНЬ, ФАЙЧУК О. ЕКО-СХЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗЕЛЕНОЇ АРХІТЕКТУРИ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС	70
ІВАНОВСЬКИЙ А. ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗЕЛЕНОЇ УГОДИ НА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СТАЛОГО АГРОВИРОБНИЦТВА	72

Методики визначення зон, вразливих до накопичення нітратів: Наказ № 244 від 15.04.2021.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/z0776-21> (дата звернення: 25.04.2026).

6. Геннон К. Ф., Розвадовскі Р. А., Ярещенко О. М. та ін. *Правила належної сільськогосподарської практики для фермерів, виробників та землекористувачів в Україні* : практичний посібник. 2025. 68 с. URL: <https://media.iogu.gov.ua/literatura/nalezhnoi-silskogospodarskoj-praktikii.pdf> (дата звернення: 25.04.2026).

УДК 338.432:061.1ЄС:005.591.4

ТРАНСФОРМАЦІЯ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС: КЛЮЧОВІ ПРІОРИТЕТИ ТА ІМПЛІКАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ

Тетяна АРБУЗОВА,
к.е.н., доцент, доцент кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки,
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Сучасний етап реформування Спільної аграрної політики Європейського Союзу (САР) на період 2023-2027 рр. відображає глибинну трансформацію підходів до державного регулювання аграрного сектору. Основною особливістю нової САР є перехід до більш гнучкої, результатоорієнтованої та екологічно спрямованої моделі політики, що відповідає викликам кліматичних змін, глобальної конкуренції та продовольчої безпеки. Загалом, реформована САР орієнтована на формування «справедливішої, зеленішої та більш результативної» аграрної політики, яка поєднує економічну ефективність із екологічною сталістю та соціальною відповідальністю [1].

Ключовими пріоритетами САР 2023-2027 є, по-перше, екологізація аграрної політики («зелена архітектура»): одним із центральних напрямів реформ є посилення екологічної складової [2]. У новій САР запроваджено комплекс інструментів, спрямованих на досягнення кліматичних та екологічних цілей ЄС, зокрема впровадження еко-схем (eco-schemes) як нового обов'язкового інструменту фінансування, посилення умовності (conditionality) отримання прямих виплат, підтримка сталих практик землекористування. Еко-схеми передбачають фінансове стимулювання фермерів до впровадження практик, що

перевищують базові екологічні вимоги, а на їх фінансування спрямовується значна частка бюджету CAP (близько 25% прямих виплат) [3].

По-друге, перехід до результатоорієнтованої моделі управління: нова CAP базується на так званій «новій моделі реалізації» (new delivery model), яка передбачає орієнтацію на досягнення конкретних результатів, використання системи індикаторів ефективності, регулярну звітність держав-членів. Країни ЄС отримали більше автономії у визначенні інструментів досягнення цілей, проте зобов'язані демонструвати результати їх реалізації [4].

По-третє, гнучкість та децентралізація управління: важливою новацією є впровадження національних стратегічних планів CAP, які дозволяють державам-членам адаптувати політику до специфіки власних аграрних систем. Такий підхід забезпечує урахування регіональних особливостей, підвищення ефективності використання ресурсів, посилення ролі національного рівня у реалізації політики [3].

По-четверте, соціальна справедливість та підтримка фермерів: реформа CAP передбачає більш справедливий розподіл фінансової підтримки, зокрема перерозподіл коштів на користь малих і середніх господарств, підтримку молодих фермерів, врахування соціальних та трудових стандартів. Зокрема, щонайменше 10% прямих виплат спрямовується на підтримку малих і середніх господарств, а 3% – молодих фермерів [3].

По-п'яте, підвищення конкурентоспроможності та стійкості аграрного сектору: CAP 2023-2027 також орієнтована на зміцнення позицій фермерів у ланцюгах доданої вартості, підтримку інновацій та цифровізації, підвищення стійкості до криз (економічних, кліматичних, геополітичних). Зокрема, створено резерв кризової підтримки у розмірі 450 млн євро щорічно для реагування на надзвичайні ситуації [3].

Трансформація CAP передбачає також зміну її внутрішньої структури. Нова модель політики реалізується через два основні стовпи: перший – прямі виплати та ринкові заходи, другий стовп – розвиток сільських територій. При цьому інструменти обох стовпів інтегруються у національні стратегічні плани,

що забезпечує комплексність і узгодженість політики [4].

Аграрний сектор України є цікавим для Європейського Союзу з кількох ключових причин: високий ресурсний потенціал – родючі ґрунти (чорноземи) та великі площі сільськогосподарських угідь забезпечують значні обсяги виробництва; продовольча безпека – Україна є одним із провідних експортерів зернових і олійних культур, що важливо для стабільності ринків ЄС; конкурентна собівартість – відносно нижчі витрати виробництва роблять продукцію привабливою для європейських споживачів і бізнесу; інтеграційний потенціал – сектор має можливості для гармонізації стандартів із ЄС і включення у європейські ланцюги доданої вартості; інвестиційна привабливість – значний потенціал модернізації, переробки та впровадження інновацій. Отже, агросектор України важливий для ЄС як джерело продовольства, партнер для торгівлі та об'єкт інвестицій, що підсилює економічну та продовольчу стабільність регіону.

Реформа CAP має важливе значення для України в контексті європейської інтеграції та гармонізації аграрної політики. Імплікації для нашої країни полягають в такому: 1) адаптація екологічних стандартів: Україна повинна враховувати посилення екологічних вимог CAP, зокрема впровадження сталих аграрних практик, розвиток органічного виробництва, інтеграцію кліматичних цілей у аграрну політику. Це є необхідною умовою доступу до європейських ринків та фінансових інструментів;

2) запровадження стратегічного планування: досвід CAP щодо національних стратегічних планів може бути використаний для вдосконалення системи планування аграрної політики України, зокрема інтеграції секторних і територіальних підходів, підвищення узгодженості державної політики, впровадження системи моніторингу результатів;

3) реформування системи державної підтримки: Україні доцільно адаптувати механізми адресної підтримки фермерів, розвитку малих і середніх господарств, стимулювання молодіжного фермерства. Це сприятиме формуванню більш інклюзивної та конкурентоспроможної аграрної структури;

4) інституційна та фінансова модернізація: імплементація підходів CAP

потребує підвищення інституційної спроможності органів управління, розвитку системи аграрних інновацій, залучення інвестицій у сільські території;

5) забезпечення стійкості аграрного сектору: в умовах війни та післявоєнного відновлення особливого значення набуває досвід ЄС щодо кризового реагування, диверсифікації аграрного виробництва, підтримки продовольчої безпеки;

б) створення ефективних систем аудиту, управління даними, здійснення виплат і контролю для забезпечення безпечного та надійного доступу до фінансування в межах САП: функціонування таких систем сприяє мінімізації ризиків шахрайства та гарантує збереження права на отримання фінансової підтримки з боку ЄС, оскільки фінансові ресурси САП підлягають вимогам щодо прозорості та аудиторської перевірки Європейського Союзу [5, с. 6].

Отже, реформа САП 2023-2027 рр. демонструє перехід Європейського Союзу до нової моделі аграрної політики, яка поєднує економічну ефективність, екологічну сталість і соціальну справедливість. Основними характеристиками цієї моделі є екологізація, децентралізація управління, результатоорієнтованість та підтримка інновацій. Для України трансформація САП створює як виклики, пов'язані з необхідністю адаптації до нових стандартів, так і можливості для модернізації аграрного сектору, підвищення його конкурентоспроможності та інтеграції до європейського економічного простору.

Список використаних джерел

1. Council adopts fairer, greener and more performance-based farming policy for 2023–2027. *European Council. Council of the European Union.* URL: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/12/02/council-adopts-fairer-greener-and-more-performance-based-farming-policy-for-2023-2027/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 22.04.2026).
2. Eco-schemes: evolving the CAP's green architecture. EU CAP Network. URL: <https://eu-cap-network.ec.europa.eu> (дата звернення: 24.04.2026).
3. CAP funding rules 2023-2027. *European Council. Council of the European Union.* URL: https://www.consilium.europa.eu/en/policies/cap-funding-rules-2023-2027/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 24.04.2026).
4. The common agricultural policy strategic plans regulation. *European Parliament. Fact*

Sheets on the European Union. URL: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/294068/uredba-o-strateskih-nacrtih-skupne-kmetijske-politike?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 22.04.2026).

5. Авраменко О., Плеві С. та ін. [Вступ до ЄС і агросектор: як працює САП на практиці](#). *EY ma Ukraine2EU*. 2025. 36 с. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/Vstup-do-YES-i-agrosektor-YAk-pratsyuye-SAP.pdf> (дата звернення: 26.04.2026).

УДК 332.36(4)

РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН У ДЕРЖАВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В КОНТЕКСТІ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ

Олександр ЧУМАЧЕНКО,

д.е.н., професор, кафедри землевпорядного проектування,
*Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ, Україна,*

Людмила ГУНЬКО,

д.е.н., професор, кафедри землевпорядного проектування,
*Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ, Україна,*

Нікіта КОРБУТ,

аспірант кафедри землевпорядного проектування,
*Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ, Україна*

Система земельно-правових відносин, що сформувалася в Європі у другій половині ХХ ст. вирізняється високим рівнем гарантій права власності (користування) на нерухоме майно, зокрема на землі. Високі гарантії права на землі, найперше з боку держати, забезпечуються низкою законодавчих ініціатив і нормативно-правових напрацювань, що сприяють розвитку АПК та інвестиціям. У країнах Європи, право власності на землі визначається та гарантується низкою нормативно-правових актів: конституціями, кодексами, законами. Основу аграрних відносин складають приватна власність на землі та господарські зв'язки між незалежними господарями. З огляду на це, нормативно-правове регулювання земельних відносин займає ключову роль у розбудові соціально-економічних зав'язків між країнами [2]. Сучасна аграрна політика